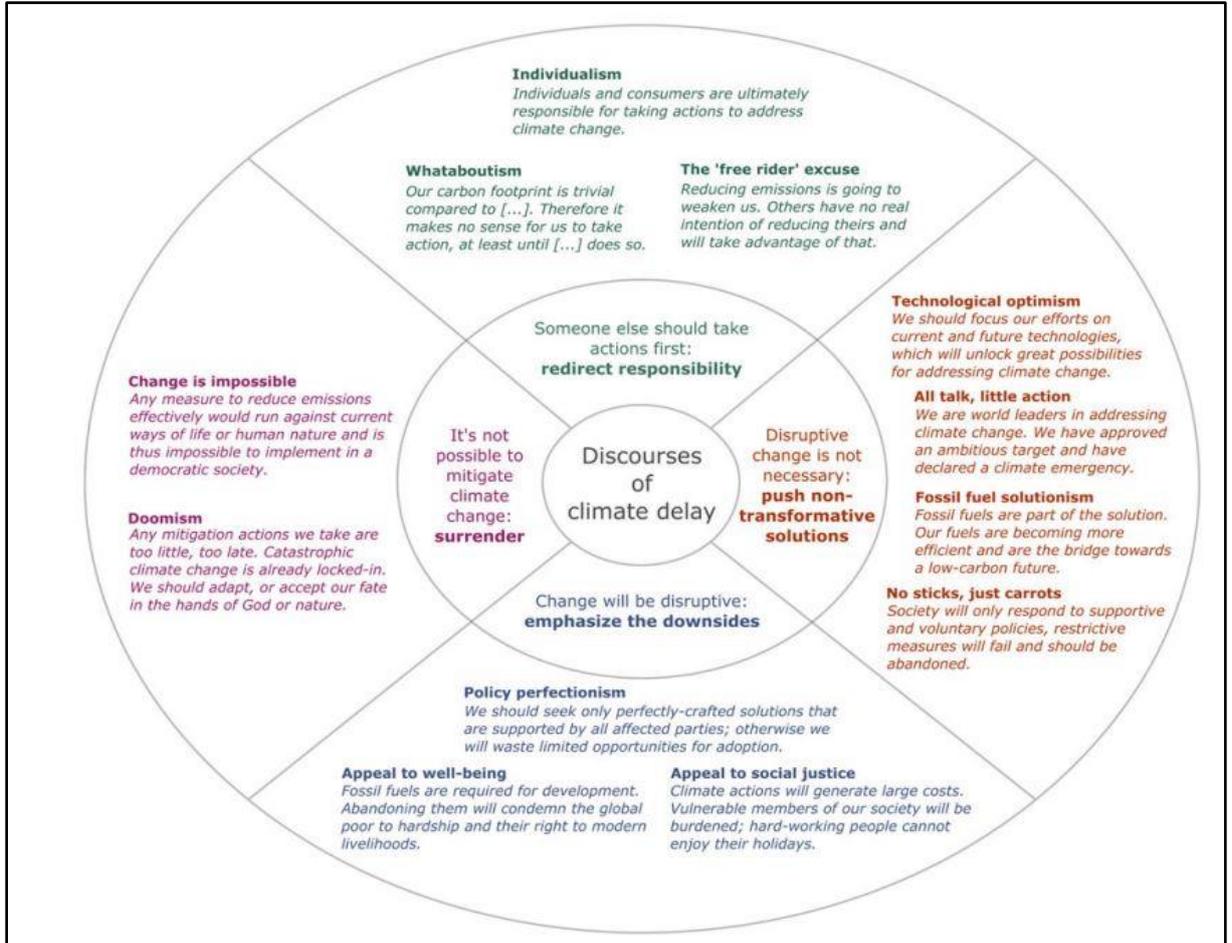

İklim hareketini ertelemek için kullanılan 12 söylem ve bunların nasıl çürütüleceği

Çevirenler: Elif Gödekmerdan, Benginur Baştabak, Nil Dilara Çolak, Mert Can Günaçtı, Çiler Çilingiroğlu

Müjde! İklim şüphecilerini (neredeyse) ikna ettik. Birkaç çürük elma dışında, insan faaliyetlerinin iklim değişikliği üzerindeki etkilerini artık kimse inkâr edemez. Öte yandan, şimdi en zor kısım geliyor: değişim. Değişim; harekete geçmeyi, onun ne zaman ve nasıl yapılacağı sorularına yanıtı gerektirir. Değişim herkesi memnun etmez. Örneğin gezegeni yok eden, bol para getiren faaliyetlerine devam etmek için [milyonlar harcayan lobileri](#).

[Cambridge Üniversitesi](#) tarafından yayımlanan akademik bir makale, eylemsizliği veya yetersiz çabaları haklı çıkarmak için olağan bahaneler olarak algılanan, **iklim değişikliğiyle ilgili mücadelenin ertelenmesine ilişkin 12 söylemin** altını çiziyor. Başka bir deyişle, bu söylemler iklim değişikliğinin bir sorun olduğu konusunda hemfikir, ancak hiçbir şey yapmamak için sebepler buluyor. Bu nedenle bu makalede, **iklim eylemlerinin ertelenmesine ilişkin temel söylemler belirlenmiş ve ardından bunlar çürütülmüştür.**

12 SÖYLEMİN LİSTESİ VE ONLARA NASIL YANIT VERİLMESİ GEREKTİĞİ

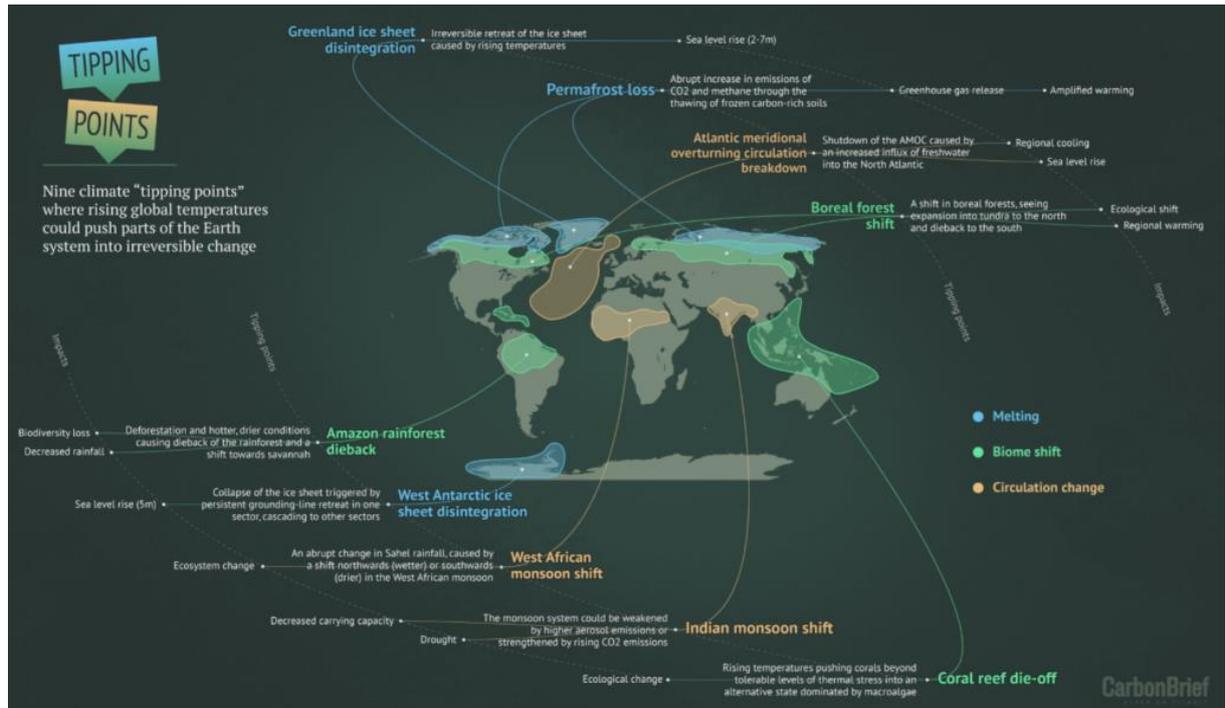
Söylem 1: İklim Kıyametçiliği

Argüman: “Aldığımız herhangi bir önlem çok az, çok geç.”

Yanıt: Kıyamet konuşmacılığı, özellikle Fransa’da Yves Cochet gibi şahsiyetler aracılığıyla çok başarılı olmuşsa da yanlış bir tutumdur. Kıyamete çoktan mahkûm olduğumuzu söylemek yanlıştır. Milyarlarca insanın şimdiden ölüme mahkûm olduğunu söylemek yanlıştır. Neden mi? Çünkü IPCC öyle diyor: “Sürdürülebilir bir dünyada yaşamak için gerekli değişiklikleri yapmak için hala zamanımız var.” Valérie Masson Delmotte, Yurttaşların İklim Sözleşmesi’nde yaptığı konuşmada bunu tekrarladı: “Her ay önemlidir. Ancak bu, ‘çok geç’ anlamına gelmez.” Bu konu özünde, fiziksel bir atalet sorunundan çok politik ve toplumsal atalet sorunudur (ani bir geçişin elbette bazı sonuçları olacaktır).

Bazı zararların (sosyal, çevresel vb.) tamamen önlenmesi için elbette çok geçtir. Ancak bilimin bize iklim değişikliği hakkında zaten söylediklerini ekstra abartmanın bir anlamı yok. O halde, mutfağınızın yanmasını izlemek ve yangın diğer odalara sıçrarken “biz bir şey yapamayız, bu iş bitti” demek gibi bir kıyametçilikten kaçınalım.

Son olarak, son tarih yoktur. Elbette 20-30 yıl önce hareket etmek daha iyi olurdu. Ancak 2025’te ve hatta 2030’da harekete geçmediğimiz için her şey kaybedilmiş olmayacak. Mesele şu ki, ne kadar uzun süre beklersek, felaketin boyutları da (üstüne üstlük kendini besleyen kötü döngülerle beraber) o kadar büyük olacak.

Kaynak: www.carbonbrief.org

Söylem 2: Değişim imkânsız

Argüman: “Emisyonları azaltmak için alınacak herhangi bir önlem uygulanabilir değildir çünkü insanlar asla değişmek istemeyecektir”. “Bir demokraside bu tür değişiklikler asla kabul edilmeyecektir.”

Yanıt: Çevremizi yok etmek insan doğasında var demek yanlıştır. Sébastien Bohler, *İnsan Böceği* adlı kitabı hakkında birçok kez yanlış alıntılanmıştır. [Bu makale](#), S. Bohler'in [bazı topluluklarının](#) yüzyıllardır (bizim şimdi yaptığımız gibi) çevrelerini tahrip etmeden yaşadıklarını belirtmeyi tamamen unuttuğunu öne sürerek, Bohler'in argümanlarını çürütüyor. Bu söylem son derece tehlikeli çünkü “suç bende değil, doğamızda var” gibi bir saikle davranmamıza yol açıyor! Ama doğru değil! [Yanılıyorsun](#), Sebastian.

Demokrasi argümanına gelince; demokrasimiz kusurlu olsa bile [Yurttaşlar İklim Sözleşmesi](#), uzman olmayan yurttaşların sorunu anlayıp anlamlı çözümler önerebileceği mükemmel bir örnektir. Örneğin Çin’de veya Venezuela’da, bu kongrenin gün ışığına görmesinin mümkün olacağını düşünmüyorum! Tabii ki her şey mükemmel değil; ama değişim hala mümkün.

Ayrıca, demokrasi yerel düzeyde, ulusal düzeyden (ve hatta uluslararası düzeyden...) daha etkili olabilir. Cesur bir belediye başkanına sahip 20.000 nüfuslu bir kasabada değişim, ['biyoçeşitliliğin' 70'lerin bir rock grubu olduğunu düşünen yalancı bir başkan ve başbakandan](#) çok daha hızlı gerçekleşecektir.

Son olarak, bir demokraside, diğer herhangi bir siyasi sistemden daha fazla hareket etmekte, inisiyatif almakta ve karşı görüşünüzü ifade etmekte özgürsünüz. Bildiğim kadarıyla, Greta çıkıp da Tian'anmen Meydanı'nda Çin cumhurbaşkanının iklim değişikliğine karşı eylemsizliğini eleştirmedir.

Söylem 3: Bireycilik

Argüman: “Sorumluluk başkasına aittir”. “Değişim sadece bireylerden gelecek”.

Yanıt: *Toplum diye bir şey yoktur.* Teşekkürler Margaret, ama hayır, teşekkürler. Bireylerden sistemik bir sorunu tek başlarına çözmeleri istenemez.

Bu konu daha önce [Total'in emisyon sorumluluğunda](#) belirtilmişti. Sera gazı salımından kim sorumlu? Total şirketi mi, yoksa bütün gece arabasını benzinle kullanan kişi mi? Sera Gazı Protokolü'nün kuruluşların sera gazlarını hesaplamasına izin veren kapsam 3'ünü dikkate alırsak, sorumlu taraf vatandaş değil, Total şirkettir. Brüksel’de çıkar

gruplarını temsil eden 30.000 lobinin varlığının tesadüf olmadığını da belirtebiliriz (tıpkı bireyleri daha fazla tüketmeye teşvik etmek için iletişime milyarlarca yatırım yapılması gibi).

Bir nüans ekleyelim: Tabii ki yurttaşlar da kendi payına düşeni yapacaklardır. [Parasıyla oy kullanabilir](#), şirketleri boykot edebilir, Carbone 4'ün bize söylediği gibi [üzerine düşeni](#) yapabilir. Ancak bu durum bizi, **bireysel tercihleri şekillendirmekten ve fosil yakıt emisyonlarını azaltmaktan politikacıların ve özel şirketlerin sorumlu olduğu** gerçeğinden uzaklaştırmamalı.

Söylem 4: Ya onlar?

Argüman: “Fransa sadece küresel karbondioksit üretiminin %1’ini sağlıyor, asıl suçlular Çinliler! Önce onlar çaba göstermeli, sonra bakarız.”

Yanıt: Bu en yaygın argümandır. Hepimiz bir şeyleri değiştirmemek için neden bulmaya çalışan birini tanırız. Ne yazık ki bu, [ulusal sera gazı envanteri ile karbon ayak izi arasındaki farkı](#) anlamayan birinin yanıtıdır. Genellikle, Çin gibi büyük emisyon salımına sahip olanları suçlarlar, ancak Çin’in ürünlerini tüketerek kirlilik yaptığını anlamazlar... Sonuç olarak da bu ürünleri tüketirler. Fransa İklim Yüksek Konseyi, [Fransa'nın karbon ayak izi üzerine son raporu](#)nda bunu vurgulamıştır.

Havacılık sektörü de sorumluluğu başka yöne yönlendirmekte uzmandır: “Uçak trafiği küresel emisyonların sadece %3’ünü oluşturuyor, bu da arabaların veya deniz taşımacılığının etkisine göre çok önemsiz!

Ancak...**HERKES kendini sorgulamalıdır**. Her yıl elde etmemiz gereken CO₂ eşdeğer emisyonlardaki azalmalar düşünülduğünde, %1 bile büyük bir adımdır. Küçük kazanımlar yoktur. Emisyonlardaki her düşüş çok değerlidir. Başkalarının sizden daha fazla kirlilik yapması sizin kirlilik yapmadığınız anlamına gelmez. **Amerikalı herkesin yılda [iki ton CO₂ karbon ayak izi](#)ne sahip olmasını beklemiş olsaydım, hala finans sektöründe çalışıyor olurum.**

İyi [bir örnek olmak](#) nasıl ki değişimi getirmek için en iyi adımsa, küçücük bir emisyon farkı iklimde devrilme noktalarını geçmemize sebep olabilir. Tabii ki, etik açıdan bakıldığında, Çinli, Brezilyalı veya Fransız olun, **herkes sürdürülebilir bir yaşam tarzına geçmelidir** (bu, ofis çalışanları için geçerli olduğu gibi [Joaquin Phoenix ve Madonna](#) için de geçerlidir...). Son olarak, CO₂ ülke sınırlarında durmaz. Sizin ürettiğiniz emisyon, başka yerlerde ciddi sonuçlara neden olabilir; bu “[iklim adaletsizliği](#)” olarak adlandırılan şeydir.

Söylem 5: Bedavacılık Sorunu

Argüman: “İklim değişikliği ile mücadelede öncülük edersek, diğerleri bizi sömürür.” - Donald Trump, Paris Anlaşması hakkında

Yanıt: Eğer buna hazırlanmazsak, durum felaket olacak. **İklim için geliştirilen birçok politika hem daha dirençli olmamızı sağlar hem de sera gazı emisyonlarımızı azaltmayı amaçlar.** Bu etki doğrultusunda [Fransa] [Senatosu 2019 yılında bir rapor yayımladı.](#) Raporu "bedavacılık sorununa" ilişkin şu tespit vardı: Eğer bugün iklim değişikliğiyle mücadele ve adaptasyonun birbirini tamamlayan unsurlar olarak kabul edildiğini düşünüyorsak, zihinlerde ve uygulamada uyum politikalarının hala tanınma ve meşruiyet sorunu yaşadığını gözlemliyoruz" ve "paydaşlar hala iklim değişikliğiyle sadece önleyici bir bakış açısıyla yani sera gazı emisyonlarını azaltarak mücadele edebileceğini sanıyor".

Eğer iklim değişikliği ile adaptasyon ve mücadelede öncülük etmezsek, sonuçları korkunç olacak. Son IPBES raporu, biyoçeşitlilik ve pandemiler konusunda bizi buna hatırlatıyor. Covid-19 ile sağlık, ekonomi ve sosyal istikrarımız üzerindeki yıkıcı etkisini yaşadık. Bugün, aynı insan faaliyetleri şu sonuçları doğuruyor:

- Biyoçeşitliliğin çöküşü
- İklim değişikliği
- PANDEMİ riskinin artışı

Ne yazık ki, Fransız hükümeti Mart 2020'den bu yana krizin başlamasından beri bu bağlantıyı bir kez bile dile getirmede. [Bilgisizlikten veya seçim çıkarlarından dolayı...](#)

Ayrıca, en son IPCC 1.5 raporu adaptasyonun beraberinde getireceği faydaları doğruluyor.

Son olarak, [eylemsizliğin maliyeti eyleme geçmekten daha yüksektir.](#) Başka bir deyişle, 1.5°C'nin üzerine çıkmayı önlemek için harcamamız gereken maliyet, 1.5°C'nin üzerine çıkmamızın sonuçlarından daha az olacak. Hatta ekonomik açıdan bile, hızlı bir şekilde uyum sağlamak yine bizim çıkarımızdır.

Söylem 6: Tekno-iyimserlik

Argüman: "Teknoloji bizi kurtaracak! Sıfır karbonlu uçak 2035'te çıkacak! Nükleer füzyon yakında gelecek!"

Yanıt: Teknoloji çözümcülüğü değişen iklim karşısında en sık başvurulan söylemlerden biridir. *Hayat tarzınızı değiştirmenize gerek yok, bir "emniyet teknolojisi" gelecek ve hepimizi kurtaracak.* Bu sadece son derece tehlikeli bir bahis değil, aynı zamanda temiz enerjinin mevcut tüm enerjinin yerine geçme potansiyeline dair hiçbir kanıtımız yok. Fransa Başbakanı Elisabeth Born'ün her fırsatta bahsettiği, 2035'te var olacağı iddia edilen Sıfır Karbonlu uçak [birkaç uzman mühendis](#) tarafından

çürütülmüştür. [Nükleer füzyon konusunda ise, yalnızca enerji karışımının bir parçası](#) olacaktır. Ancak maalesef, enerji hepimizi kurtarmayacak.

Dahası genellikle, piyasaya adaptasyon, uygulama vb. hususlar bahsedilmeden bile bir bilimsel bulgunun yayınlanması ile patent başvurusu arasında yaklaşık [10 yıl kadar süre](#) geçer.

İkna olmayanlar için, işte Fransız mühendis [Françoise Laugée'den bazı argümanlar](#).

Söylem 7: Çok Laf, Az İş

Argüman: “Cesuruz ve tarihi bir planı duyurduk, Fransa iklim değişikliğiyle mücadelede bir lider olacak!” Bu sözler, Laurent Fabius'un [COP21'nin sonunda göz yaşlarına hakim olamayarak söylediği sözlerdir](#).

Yanıt: Tarihi önlemler ilan eden siyasetçinin bunu [kanıtlamadan](#) yaptığı söylem. Ayrıca, bir hükümet tarafından duyurulan önlemlerin etkinliğini genellikle ölçmek imkansızdır. Bu söylem Birleşik Krallık'ta çok popüler, ancak Fransa masum olmaktan çok uzak. Örneğin, emisyonlarımızı yılda %7.6 oranında azaltmamız gerektiği halde, Valérie Masson-Delmotte CCC'nin önünde [emisyonlarımızın son birkaç yıldır azaldığını hatırlatıyor](#)... Ama rakamlar, [Ulusal Düşük Karbon Stratejisi \(SNBC\)](#), her yıl ulaşılması gereken hedefler ve gerçeklik arasındaki uçurumu açıkça gösteriyor. Keşke Elisabeth Borne'u bir aydan biraz daha uzun bir süre önce, Fransa'nın [bisikletlere yapılan devasa yatırımlarla](#) emisyonları azaltmada öncü olacağını açıkladığında dinlemiş olsaydık! Bu arada, bu devasa yatırımlar sadece 20 milyon Euro!

Ayrıca, Avrupa Parlamentosu'nun 2030'a kadar emisyonları %60 oranında azaltacağını duyurması da bir başka örnektir. Projeleri sürdürülemez olmakla kalmıyor (AB'nin Twitter'da çürüttüğüm güzel yeşil büyüme grafiğine bakın), aynı zamanda Fransa'nın 2030'dan önce emisyonlarda %15'lik bir azalmaya gideceği anlamına geliyor!

Söylem 8: Enerji Verimliliği

Argüman: "Araçlar giderek daha az petrol tüketiyor, yakında hatta hiç petrol gerekmeyecek!"

Yanıt: Bu sözler, bu argümanı desteklemek için milyonlar harcayan petrol lobileri tarafından desteklenen yaygın bir söylemdir.

Bu, [Jevons paradoksu ve Rebound etkisi kavramları](#) sayesinde kolayca çürütülebilir. Dahası, 'enerji geçişi' savunucuları, özellikle elektrikli araçların, gezegende sınırlı olarak bulunan ham maddelere ihtiyacı olduğunu anlamış görünmüyorlar.

Birinin "merak etme elektrikli araç termal aracın yerini alacak ve her şey çok güzel olacak!" dediğini duyarsanız, onlara sürekli talep ve üstel talep senaryosuna göre [hangi hammaddelere ihtiyaç duyulduğunu, bunların nereden çıkarıldığını ve elimizde ne kadar kaldığını](#) sorun.

Ayrıca, ne kadar acil hareket etmemiz gerektiğini düşünürsek, enerji verimliliği Paris Anlaşması'nın iklim hedeflerine ulaşamaz.

Söylem 9: Gönüllülüğe Güven, Kısıtlama/ Yasaklama!

Argüman: "Vatandaşlara vergi koymak veya bir şeyi yasaklamak ters etki yapar, sağduyuyla, gönüllük esasına dayalı olarak değişecekler."

Yanıt: Yurttaşlar İklim Sözleşmesi'nin önermelerine takiben Fransa'daki çoğu medya kuruluşu tarafından yayınlanan haykırışları ve etkileyici açıklamaları size hatırlatmama gerek var mı? Bu vatandaşlar emisyonlarımızı azaltmak için çözümler sunuyor ve biz de onları [aşırı radikal yeşil yanlılarıyla](#) kıyaslıyoruz. İklim değişikliği ile mücadelenin çok önemli bir boyutu olan tatil için yapılan hava yolculuğu için kota önerme cesaretini göstermeleri gerekiyor ve aldıkları tepki bu.

Tüm Fransızların düzenleyici kısıtlamalar olmadan örnek bir karbon ayak izi için çaba göstereceğine inanmak saçma ve kolayca çürütülebilir bir düşüncedir. Sadece gidip Bernard Arnaud'a, yıllık 2 ton CO₂ eşdeğerine karbon ayak izini düşürmeye hazır olup olmadığını sorun. [Nabilla](#)'nın gönüllü olarak uçmayı bırakacağını düşünüyor musunuz?

Söylem 10: Politika Mükemmeliyetçiliği

Argüman: "Buna değmez." "Bu politikayı şimdi geçirmemiz istenirse, tüm ülke grevlerle felç olur." "Sarı yeşillere dikkat edin."

Yanıt: Sevgili ve saygıdeğer siyasetçilerimiz, bunu hiçbir şey yapmamak için retorik bir bahane olarak kullanmaya bayılıyorlar. Hangi politika olursa olsun, grevlere, isyanlara

yol açacak ve ülke felç olacaktır. Her şeyden önce, bir politika bir şeyleri daha iyi hale getirmeyi hedefliyorsa ve kamuoyu tarafından kabul edilmiyorsa, bu siyasi iletişim stratejisinin kusurlu olduğu anlamına gelir.

Yeni bir politika ortaya koymak için mükemmeli beklemek, eylemsizliği teşvik etmenin en iyi yoludur ve ciddi bir hatadır. İlgili tarafların sadece diyalogu yoluyla anlaşmaya varacakları bir süreçtir. Son olarak, siyasi bir karar almak, artılar ve eksiler arasında bir [dengeyi](#) ifade eder ve her zaman kazananlar ve kaybedenler olacaktır. Bu hiçbir şey yapmamak için bir mazeret olmamalıdır, özellikle de seçim çıkarları nedeniyle.

Söylem 11: Fosil yakıtlardan vazgeçmek yoksulları kaderine terk etmektir

Argüman: “Petrol olmadan taş devrine geri döneriz! Peki ya gelişmekte olan toplumlar ne yapacak? Onları kaderlerine mi terk edeceğiz?”

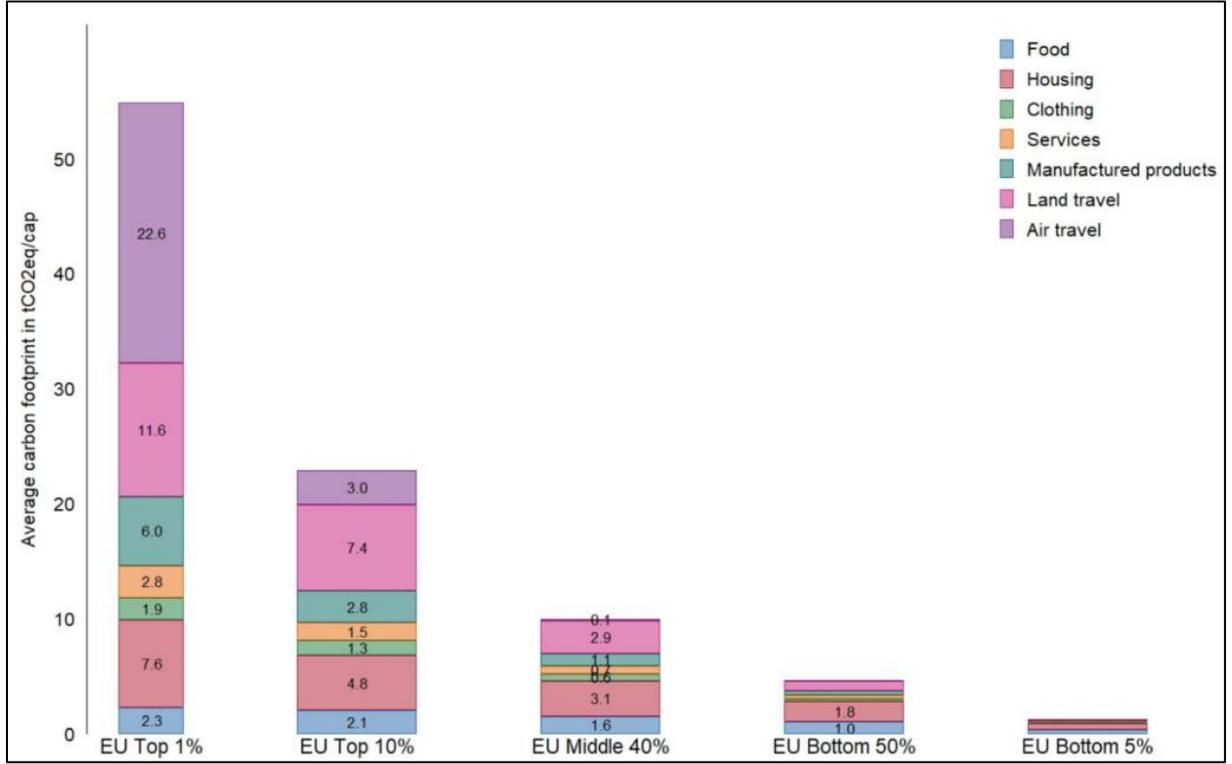
Yanıt: “Büyüme, milyarlarca insanı yoksulluktan kurtardı” söylemi, Yeşil büyüme taraftarlarının en sevdiği söylemdir. Thomas Piketty’nin “21. Yüzyılda Kapital” isimli kitabında bu söylem defalarca çürütülmüştür. Fosil yakıtların doğurduğu ekonomik büyümenin sistematik olarak insanları yoksulluktan kurtardığı yanlış bir söylemdir; Fransa’da son 25 senedir hiçbir şey değişmemiştir. Eğer vakit harcamak istemiyorsanız, bu söylemi kullanan insanlara şu tweeti yollayın:

“Dahası, biz geçiş dönemi hakkında kafa yormalıyız; [küçülme, ekonomik kriz ya da yıkım](#) değildir. Şu anki toplum bir an içinde taş devrine geri fırlatılmayacak. Bu söylem korku tellalları tarafından insanları sindirip pek çok girişimi baltalamak için kullanılmaktadır. Örneğin, Covid krizinde bol bol kullanılan bir argüman daha: “*Küçülme istiyordunuz, işte aldınız! Sonuçlar ortada!*”. Gayri safi milli hasılda bir düşüş başlattığı için pandemiden doğan koşulları adil küçülme olarak görmek, kolu kopan birisine ne kadar çok kilo vermişsin demek ile aynı absürtlüktedir. [Küçülme ile ilgili daha fazla bilgi için](#), Timothée Parrique ile yaptığımız röportajı okuyabilirsiniz.”

Söylem 12: İklim eyleminin bedelini toplumsal adalet ödeyecek

Argüman: “Bağlayıcı önlemler önce yoksulları etkileyecektir ve bu sebepten dolayı adil değildir.”

Yanıt: Bu karşılık vermesi en zor söylemlerden birisidir. Öncelikle, bağlayıcı önlemler aslında ilk önce en zenginleri etkileyecektir, çünkü onlar aynı zamanda kirliliğin birincil üreticileridir. Bu çizelgede açıkça görülmektedir:

Bütün bunlar bizi küçülen bir ekonomiye sürükleyecektir. İlk olarak, adil küçülme, adından da belli olduğu gibi, toplumsal ve iklimsel hasarı kısıtlamak amacıyla üretim ve tüketimin azaltılmasıdır. Dahası, **sürdürülebilirlik, toplumsal adalet ve refah için** ekonomiyi bilinçli olarak *yavaşlatmak ve küçültmek* demektir.

İkinci olarak, küçülme üç temel değere sahiptir: **Otonomi, yeterlilik ve özen**. *Otonomi*; ölçülü olmak, özyönetim ve doğrudan demokrasiyi savunan bir özgürlük ilkesidir. **Yeterlilik, mülkün ekolojik eşikleri tehdit etmediği sürece, herkesin hem uzun hem kısa dönemde temel ihtiyaçlarını gidermek için gerekli her şeye sahip olma hakkını savunan bir denk adalet ilkesidir**. Özen, sömürü ve şiddete bir son için mücadele verir ve insanlar ve diğer canlılar arasındaki dayanışmayı teşvik eder.

Dipnot: Uçakla ulaşım konusunda bahsedilen kotalar vergiden öte sosyal olmalıdır. Bu sayede herhangi bir bireyin para harcıyarak daha fazla kirlilik üretmesi ve düşük gelirli olanların bu engelden daha çok etkilenmesi engellenir.

Sonsöz

Bahsi geçen iklim eylemsizliği söylemleri hiç de yeni şeyler değildir ve bunları en azından önümüzdeki on yıl daha duymaya devam edeceğiz. **Bu söylemler en az iklim değişikliğini inkâr etmek kadar tehlikelidir, çünkü ikisi de aynı tehlikeli sonuca varmaktadır: Eylemsizlik.**

Bu bahaneleri her gün duyacaksınız. Ya bilgisizlikten ya entelektüel sahtekarlıktan ya da basitçe sorunun büyüklüğü ve karmaşıklığı altında ezilerek eylemsiz kalmaktan. Bu

sonuncusu, anlaşılabilir bir histir. Çoğu zaman inkârdan silkinmek, [iimizde gcl duygular uyandırır ve bu hayatımızı etkiler](#). Ancak sadece eylemle yeniden umut doğar.

Bu yazıyı [bardağı taşıran noktanın](#) önemini vurgulayarak noktalamak isterim: Unutmayın ki uyardığınız, ikna ettiğiniz her birey iki kat değerlidir. Őüphesiz ki önümüzdeki yol uzun, zorlu ve yorucu olacak. Ama eğer bir Şey yapmadığımız sürece felakete sürüklendiğimizi düşünüyorsanız, sakın olun, [dikkatinizi ve eleştirel düşünce yetinizi kaybetmeyin](#).

Kaynak

<https://bonpote.com/en/12-climate-delay-discourses-and-how-to-debunk-them/>

Yayım Tarihi: 16 Temmuz 2020. Güncelleme: 21 Ocak 2023

Antrog tarafından erişim tarihi: 19.08.2023